ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 7ης Ιουνίου 1995

σχετικά με την ενίσχυση που χορήγησε το ιταλικό κράτος στην επιχείρηση Iritecna SpA

(Το κείμενο στην ιταλική γλώσσα είναι το μόνο αυθεντικό)

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

(95/524/ΕΚ)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 93 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο,

τη συμφωνία για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο, και ιδίως το άρθρο 62 παράγραφος 1 στοιχείο α),

αφού ειδοποίησε τα ενδιαφερόμενα μέρη, σύμφωνα με τις διατάξεις των προαναφερθέντων άρθρων, να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους,

Εκτιμώντας ότι:

I

Με επιστολή της, με ημερομηνία 23 Αυγούστου 1994, η Επιτροπή ενημέρωσε την ιταλική κυβέρνηση για την απόφαση που έλαβε στις 27 Ιουλίου 1994 να κινήσει τη διαδικασία που προβλέπεται από το άρθρο 93 παράγραφος 2 σχετικά με την ενίσχυση που χορηγήθηκε στην επιχείρηση Iritecna SpA (εφεξής Iritecna).

Η Iritecna (τώρα Iritecna in liquidazione) ήταν θυγατρική εταιρεία χαρτοφυλακίου η οποία ανήκε εξ ολοκλήρου στην ιταλική κρατική εταιρεία χαρτοφυλακίου IRI, και η οποία ήταν επικεφαλής ορισμένων επιχειρήσεων οι οποίες ανέπτυσσαν δραστηριότητες σε διάφορους τομείς και κυρίως στους τομείς των βιομηχανικών εγκαταστάσεων, της παροχής τεχνικών συμβουλών, της κατασκευής και της συντήρησης αυτοκινητοδρόμων, των αστικών υποδομών και των δημοσίων έργων, των γενικών έργων κατασκευής και των υποδομών κοινής ωφελείας καθώς και των υπηρεσιών διαχείρισης. Μετά από τη σύσταση της εταιρείας το 1991 πραγματοποιήθηκαν αρκετές εισφορές κεφαλαίων στην επιχείρηση, η οποία τελικά τέθηκε υπό εκκαθάριση το Φεβρουάριο 1994. Το ίδιο χρονικό διάστημα δημιουργήθηκε μια νέα εταιρεία, η Fintecna, στην οποία μεταφέρθηκαν, στο πλαίσιο της αναδιάρθρωσης του τομέα, ορισμένες δραστηριότητες της υπό εκκαθάριση Iritecna. Στην Fintecna πραγματοποιήθηκαν νέες εισφορές κεφαλαίων εκ μέρους της IRI.

Μετά από την προκαταρκτική εξέταση της υπόθεσης, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα, βάσει των πληροφοριών που διέθετε, ότι η συγκεκριμένη εισφορά κεφαλαίων δύναται να χαρακτηρισθεί ως κρατική ενίσχυση σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 92, παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ και του άρθρου 61 παράγραφος 1 της συμφωνίας ΕΟΧ. Επιπροσθέτως, η Επιτροπή θεώρησε ότι τα μέτρα αυτά δεν ευθυγραμμίζονταν με τις διατάξεις της κοινής αγοράς ή με την εφαρμογή της συμφωνίας ΕΟΧ. Ως εκ τούτου, αποφάσισε να κινήσει τη διαδικασία του άρθρου 93 παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΚ και κάλεσε την ιταλική κυβέρνηση να υποβάλει τις παρατηρήσεις της καθώς και πληροφορίες σχετικά με τη διαδικασία αναδιάρθρωσης. Η απόφαση της Επιτροπής δημοσιεύθηκε στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*, καλώντας τα άλλα κράτη μέλη και τους λοιπούς ενδιαφερόμενους τρίτους να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους [1].

Μετά από την πρώτη συνεδρίαση που πραγματοποιήθηκε στις 23 Σεπτεμβρίου 1994 μεταξύ εκπροσώπων της Επιτροπής και της επιχείρησης, η ιταλική κυβέρνηση υπέβαλε επισήμως τις παρατηρήσεις της με επιστολή, με ημερομηνία 21 Δεκεμβρίου 1994, στην οποία παρέχονταν περαιτέρω λεπτομέρειες σχετικά με το πρόγραμμα αναδιάρθρωσης της Iritecna, όπως είχε ζητήσει η Επιτροπή.

Στη συνέχεια πραγματοποιήθηκαν δύο ακόμη συναντήσεις με εκπροσώπους της IRI και της Iritecna στις 15 Μαρτίου 1995 και στις 7 Απριλίου 1995. Οι συναντήσεις επέτρεψαν στην Επιτροπή να αποκτήσει σαφή αντίληψη ορισμένων πτυχών από τις πληροφορίες που της είχαν ήδη παρασχεθεί και να ζητήσει περαιτέρω διευκρινίσεις και πληροφορίες.

Με επιστολή που έφερε ημερομηνία 5 Μαΐου 1995, η ιταλική κυβέρνηση παρείχε στην Επιτροπή τις συμπληρωματικές αυτές πληροφορίες.

[1] Ανακοίνωση προς τα άλλα κράτη μέλη και τους λοιπούς ενδιαφερόμενους τρίτους που δημοσιεύθηκε στην ΕΕ αριθ. C 328 της 25. 11. 1994, σ. 2.

Η Iritecna αποτελεί μέρος της ομάδας εταιρειών οι οποίες βρίσκονται υπό παρακολούθηση, έως το τέλος του 1996, σχετικά με τη διαδικασία που ακολουθούν για τη μείωση του χρέους τους, στο πλαίσιο της συμφωνίας που συνάφθηκε μεταξύ της ιταλικής κυβέρνησης και της Επιτροπής τον Ιούλιο 1993 (1) σχετικά με ορισμένες δημόσιες επιχειρήσεις στην Ιταλία. Πάντως, η συμφωνία αυτή προβλέπει για τις πράξεις που ενδέχεται να περιλαμβάνουν κρατική ενίσχυση τη δυνατότητα εξέτασής τους βάσει της κοινοτικής πλαισίωσης των κρατικών ενισχύσεων.

II

Κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, η Επιτροπή δεν έλαβε παρατηρήσεις από τρίτους ενδιαφερόμενους.

Η ιταλική κυβέρνηση απάντησε επισήμως στην Επιτροπή με τις δύο προαναφερθείσες επιστολές. Δόθηκαν, επίσης, ορισμένες συμπληρωματικές πληροφορίες στην Επιτροπή κατά τη διάρκεια των τριών συναντήσεων με εκπροσώπους της επιχείρησης. Οι απαντήσεις αυτές συμπεριλάμβαναν ορισμένες παρατηρήσεις που αποσκοπούσαν να τονίσουν τη σκοπιμότητα, από βιομηχανική άποψη, των παρεμβάσεων της IRI για τη χρηματοδότηση της αναδιάρθρωσης και τη συνέχιση της λειτουργίας της θυγατρικής της εταιρείας Iritecna.

Υπογραμμίζονταν ότι οι εισφορές κεφαλαίων που πραγματοποιήθηκαν στην Iritecna από τη δημιουργία της το 1991 και μετέπειτα αφορούσαν εσωτερικά κεφάλαια της IRI (δεν χορηγήθηκε καμία άμεση κρατική ενίσχυση), και αποσκοπούσαν, μακροπρόθεσμα, στη διασφάλιση της παρουσίας της IRI σε ένα τομέα ο οποίος αντιμετώπιζε μια ιδιαίτερα δύσκολη κατάσταση, τόσο σε εθνικό όσο και σε διεθνές επίπεδο. Τούτο θα επιτυγχάνετο με την αναδιοργάνωση και την αλλαγή της θέσης της επιχείρησης στην αγορά και την προσαρμογή της στις μεταβαλλόμενες ανταγωνιστικές συνθήκες.

Στο πλαίσιο αυτό, σύμφωνα με απόφαση που έλαβε η ιταλική κυβέρνηση στις 30 Δεκεμβρίου 1992, η IRI θα εκπονούσε πρόγραμμα αναδιάρθρωσης της Iritecna που θα τερμάτιζε και θα έθετε υπό εκκαθάριση όλες τις μη στρατηγικές δραστηριότητες και θα απέβλεπε στη δημιουργία νέας θυγατρικής εταιρείας χαρτοφυλακίου η οποία θα ήταν επικεφαλής των εταιρειών που αποτελούσαν τον πυρήνα των δραστηριοτήτων. Η νέα αυτή εταιρεία θα αναλάμβανε το συντονισμό ομογενών επιμέρους ομάδων εταιρειών, με στόχο τη μεγιστοποίηση των κερδών και την αναζήτηση εταιρειών ή/και αγοραστών. Η ενέργεια αυτή αποσκοπούσε, μεταξύ άλλων, στην αντιμετώπιση της ανάγκης ελαχιστοποίησης της χρηματοοικονομικής επιβάρυνσης της IRI. Η αιφνίδια και ολοκληρωτική εκκαθάριση ολοκλήρου του συγκροτήματος θα προκαλούσε μεγαλύτερες απώλειες στους μετόχους λόγω της γενικής μείωσης της αξίας των περιουσιακών στοιχείων που θα ετίθεντο υπό εκκαθάριση, ιδιαίτερα αναφορικά με τις συμβάσεις που βρίσκονταν υπό εκτέλεση.

Σύμφωνα με τα μέτρα αυτά, η Iritecna τέθηκε υπό εκκαθάριση και δημιουργήθηκε, χρηματοδοτούμενη 100 % από την IRI, η νέα χρηματοδοτική θυγατρική εταιρεία χαρτοφυλακίου Fintecna η οποία ανέλαβε την ευθύνη να διευθύνει την αναδιάρθρωση και τη συνεπαγόμενη ιδιωτικοποίηση των πλέον υγιών δραστηριοτήτων.

Η διαδικασία αυτή βρίσκεται τώρα υπό εξέλιξη έχοντας ως συνέπεια σημαντική μείωση του προσωπικού και εγκατάλειψη ορισμένων δραστηριοτήτων. Τα έσοδα που προέρχονται από την πώληση περιουσιακών στοιχείων και εταιρειών από τη Fintecna αποσκοπούν να αντισταθμίσουν ένα μέρος των απωλειών της IRI από την εκκαθάριση της Iritecna.

Τέλος, οι ιταλικές αρχές υποστήριξαν ότι δεδομένου ότι η Iritecna τελεί υπό εκκαθάριση, οι εισφορές κεφαλαίων εκ μέρους της IRI αποσκοπούν μόνο στην κάλυψη των ζημιών από την εκκαθάριση, και, συνεπώς, δεν στρεβλώνουν τον ανταγωνισμό.

Συνημμένα με τις προαναφερθείσες επιστολές υποβλήθηκε επίσημα στην Επιτροπή λεπτομερές σχέδιο της αναδιάρθρωσης, στο οποίο συνοψίζονταν τα διαρθρωτικά μέτρα που πραγματοποιήθηκαν προτού τεθεί υπό εκκαθάριση η Iritecna, το Φεβρουάριο 1994, και διευκρινίζονταν οι επενδύσεις και οι ενέργειες που εκτελεσθούν στο πλαίσιο της εκκαθάρισης της Iritecna και του εκσυγχρονισμού και της ιδιωτικοποίησης της Fintecna.

Υποβλήθηκε επίσης το συνολικό ποσό της ενίσχυσης, τροποποιώντας έτσι το συνολικό ποσό που προβλεπόταν στην απόφαση της Επιτροπής για την κίνηση της διαδικασίας. Το τελευταίο αυτό συνολικό ποσό συμπεριλάμβανε 1 090 δισεκατομμύρια ιταλικές λίρες (590 εκατ. Ecu) υπό μορφή εισφορών κεφαλαίων εκ μέρους της IRI στην περίοδο 1991-1993, 602 δισεκατομμύρια ιταλικές λίρες (325 εκατ. Ecu) για διαγραφή οφειλών το 1993 και 3 400 δισεκατομμύρια ιταλικές λίρες (1 840 εκατ. Ecu) αναμενόμενη καθαρή κάλυψη των ζημιών εκκαθάρισης. Διευκρινίστηκε ότι τα 602 δισ. Λιρέτες για τη διαγραφή χρεών έχουν ήδη συμπεριληφθεί στις αναμενόμενες ζημίες από την εκκαθάριση. Ως εκ τούτου, το ποσό αυτό πρέπει να εξαιρεθεί από την ενίσχυση, η οποία τελικά ανέρχεται σε 4 490 δισεκατομμύρια ιταλικές λίρες (2 430 εκατ. Ecu).

III

1. **Αναδιάρθρωση πριν από την εκκαθάριση**

Κατά τη διάρκεια των ετών 1991-1993, πραγματοποιήθηκαν διάφορες επεμβάσεις διαρθρωτικού χαρακτήρα για την αναδιάρθρωση και την αναδιοργάνωση του ομίλου που προκάλεσαν σημαντικές απώλειες οι οποίες καλύφθηκαν από εισφορές κεφαλαίων. Συγκεκριμένα, εκχωρήθηκαν ή έπαυσαν να λειτουργούν και τέθηκαν υπό εκκαθάριση ορισμένες επιχειρήσεις που είχαν ανεπαρκή απόδοση, με σημαντική μείωση του εργατικού δυναμικού. Σε επίπεδο ομίλου, η μείωση αυτή αφορούσε 2 712 άτομα (−11 %). Όσον αφορά τους επιμέρους τομείς στους οποίους εφαρμόζεται μόνο η αναδιάρθρωση (δηλαδή με εξαίρεση τον τομέα των αυτοκινητοδρόμων) η μείωση του εργατικού δυναμικού είναι ακόμη μεγαλύτερη, συγκεκριμένα 3 172 εργαζόμενοι (−22 %). Λεπτομερέστερη παρουσίαση της εξέλιξης όσον αφορά το προσωπικό πραγματοποιείται στις παραγράφους που ακολουθούν.

(1) Παράρτημα 3 της Ανακοίνωσης της Επιτροπής σχετικά με την κρατική ενίσχυση στην EFIM, που δημοσιεύθηκε στην ΕΕ αριθ. C 349 της 29. 12. 1993, σ. 2.

Οι εισφορές κεφαλαίου ύψους 1 090 δισεκατομμυρίων ιταλικών λιρών που πραγματοποιήθηκαν από την IRI στην Iritecna κατά την περίοδο των ετών 1991-1993 χρησιμοποιήθηκαν για την κάλυψη των ζημιών που κυρίως προέκυψαν από παρόμοιες εκκαθαρίσεις και των τερματισμό ορισμένων δραστηριοτήτων. Τούτο αφορούσε συγκεκριμένα τις ακόλουθες επιχειρήσεις:

(σε δισ. ιταλικές λίρες)

Morteo και Morteo Costruzioni (χαλύβδινες και βιομηχανικές κατασκευές)	382
Italsanità (κατασκευή και συντήρηση των υποδομών στον τομέα της ύδρευσης και της αποχέτευσης)	219
Italcontractors (παροχή υπηρεσιών στον τομέα των μηχανικών κατασκευών)	177
CMF Sud (μηχανολογικές εργασίες και κατασκευές) (1)	174
SICIT (προκατασκευές οικοδομών)	59

(1) Η Επιτροπή, στην τελική απόφασή της με ημερομηνία 15 Μαρτίου 1995, με την οποία τερμάτιζε τη διαδικασία του άρθρου 93 παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΚ, την οποία είχε κινήσει το 1992, καθόριζε ότι η ανωτέρω καθώς και οι άλλες ενισχύσεις που χορηγήθηκαν στην CMF Sud (υπό εκκαθάριση) και στη διάδοχό της CMF ευθυγραμμίζονται με τις διατάξεις της κοινής αγοράς του άρθρου 92 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της συνθήκης ΕΚ.

Επίσης, η Iritecna επιβαρύνθηκε σε αυτό το χρονικό διάστημα με το κόστος των μέτρων ενθάρρυνσης της πρόωρης αποχώρησης του προσωπικού που ανήλθε σε 49 δισεκατομμύρια ιταλικές λίρες περίπου.

Κατά την ίδια περίοδο τέθηκαν υπό εκκαθάριση και άλλες επιχειρήσεις μεταξύ των οποίων η Nuova Mecfond (βιομηχανικές πρέσες) Nuova Saip (χαλύβδινες κατασκευές), Forus (αγροτικές εκτάσεις), FMI (εργαλεία), Ifagraria (αγροβιομηχανικές κατασκευές).

2. Πρόγραμμα αναδιάρθρωσης της Fintecna και πρόγραμμα εκκαθάρισης της Iritecna

Σύμφωνα με το πρόγραμμα, η διάδοχος Fintecna ανέλαβε από την Iritecna υπό εκκαθάριση τις δραστηριότητες που προορίζονταν τελικά να ιδιωτικοποιηθούν και οι οποίες επαναδιοργανώθηκαν σε τέσσερις επιχειρηματικούς τομείς: αυτοκινητόδρομοι, βιομηχανικές εγκαταστάσεις, κατασκευαστικά έργα και έργα υποδομών, υπηρεσίες συμβούλου μηχανικού. Επίσης, μεταφέρθηκαν στην Fintecna το 40 % των μετοχών της εταιρείας παροχής υπηρεσιών αεροδρομίου Aeroporti di Roma που ήταν στην κατοχή της Iritecna, με σκοπό την ιδιωτικοποίησή της.

Αρχικώς, η IRI χορήγησε στην Fintecna 1 500 δισεκατομμύρια ιταλικές λίρες προκειμένου να χρηματοδοτηθούν οι εναρκτήριες διοικητικές δαπάνες (150 δισεκατομμύρια) και η απόκτηση και η αναδιοργάνωση των προαναφερθέντων συμμετοχών (1 350 δισεκατομμύρια).

Όλες αυτές οι συμμετοχές αξιολογήθηκαν από ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες, όπως ιταλικές και διεθνείς εμπορικές τράπεζες ή χρηματοδοτικά ιδρύματα, προκειμένου να καθορισθεί η τιμή μεταβίβασης. Η συνολική τους αξία καθορίσθηκε τελικά σε 1 653 δισεκατομμύρια ιταλικές λίρες (895 εκατ. Ecu). Το ίδιο αυτό ποσό διατηρήθηκε ως πρόγνωση της τελικής τιμής για την ιδιωτικοποίησή τους, για την εν μέρει αντιστάθμιση των δαπανών της IRI για την εκκαθάριση της Iritecna.

Οι υγιείς δραστηριότητες στον τομέα των αυτοκινητοδρόμων και η συμμετοχή στην εταιρεία Aeroporti di Roma απλώς μεταφέρθηκαν ως είχαν από την Iritecna στην Fintecna, δεδομένου ότι δεν ήταν αναγκαία καμιά ειδική αναδιάρθρωση. Όσον αφορά τους άλλους επιχειρηματικούς τομείς, οι μεταβιβάσεις τους συμπεριλάμβαναν σημαντική αναδιοργάνωση και αναδιάρθρωση, κυρίως μέσω του διαχωρισμού των υγιών και προσοδοφόρων ενεργητικών στοιχείων, ενώ οι ζημιογόνες δραστηριότητες παρέμειναν στην Iritecna για να αποτελέσουν μέρος της διαδικασίας εκκαθάρισης. Λόγω των συγκεκριμένων δραστηριοτήτων της, δηλαδή της παροχής υπηρεσιών και των δραστηριοτήτων έκτασης εργασίας, η Iritecna δεν διαθέτει σημαντικές επενδύσεις σε τεχνικής φύσεως ενεργητικό, το κόστος της αναδιάρθρωσης αφορά κυρίως την απόσβεση των άυλων χρηματοοικονομικών και ρευστών στοιχείων του ενεργητικού καθώς και τις ρυθμίσεις για την πρόωρη αποχώρηση του προσωπικού. Η διαδικασία εκκαθάρισης συνεπάγεται την πώληση όλων των ενεργητικών στοιχείων για τα οποία μπορεί να βρεθεί αγοραστής και την απόσβεση του ενεργητικού που δεν δύναται να πωληθεί προκειμένου να μεγιστοποιηθούν τα έσοδα και να μπορέσει να εξοφληθεί όσον το δυνατόν μεγαλύτερο μέρος των ωφειλών. Ως εκ τούτου, όλες οι θυγατρικές επιχειρήσεις που παραμένουν στην Iritecna προσφέρονται προς πώληση, εξ ολοκλήρου ή εν μέρει, και όλες οι επιχειρήσεις που δεν θα πωληθούν θα παύσουν τελικώς να λειτουργούν. Η εκκαθάριση της Iritecna αποτελεί το κύριο μέρος της αναδιάρθρωσης ούτως ώστε η Fintecna να πραγματοποιήσει και να χρηματοδοτήσει μικρή μόνο αναδιάρθρωση. Συγκεκριμένα, περαιτέρω επεμβάσεις θα χρειαστεί να πραγματοποιηθούν στον τομέα των κατασκευαστικών έργων και των έργων υποδομής, ενώ οι άλλοι επιχειρησιακοί τομείς, κυρίως υπηρεσίες συμβούλου μηχανικού και βιομηχανικές μηχανολογικές εγκαταστάσεις και κατασκευές, λειτουργούν τώρα πλήρως υπό την Fintecna, ενώ, παράλληλα, οι σχετικές εκκαθαρίσεις και τερματισμοί των δραστηριοτήτων πραγματοποιούνται από τους εκκαθαριστές της Iritecna. Η εξέλιξη των τεσσάρων επιχειρησιακών τομέων του προγράμματος αναδιάρθρωσης απεικονίζεται κατωτέρω.

3. Αυτοκινητόδρομοι

Όπως προαναφέρθηκε, δεν προβλέπονται εκτεταμένες αναδιαρθρώσεις σε αυτόν τον τομέα και δεν έχει χορηγηθεί ούτε σχεδιάζεται να δοθεί ενίσχυση. Είναι ο μεγαλύτερος (43 % περίπου του κύκλου εργασιών της Iritecna το 1993), τομέας της Iritecna και περιλαμβάνει ένα αριθμό επιχειρήσεων με επικεφαλής την Autostrade SpA. Στην εταιρεία αυτή το δημόσιο έχει παραχωρήσει δικαιώματα για την κατασκευή, τη συντήρηση και τη διαχείριση ορισμένων αυτοκινητοδρόμων στην Ιταλία. Άλλες σημαντικές εταιρείες σε αυτόν τον τομέα είναι η Autostrade international, η Autostrade χρηματοδοτήσεις, η Pavimental.

Ο τομέας είναι προσοδοφόρος και οι δραστηριότητές του είναι κατά το μεγαλύτερο μέρος ανεξάρτητες από την Iritecna. Το μετοχικό κεφάλαιο της Autostrade βρίσκεται κατά ένα μέρος στο χρηματιστήριο και η επιχείρηση προβλέπεται να ιδιωτικοποιηθεί πλήρως. Αποτελεί ένα από τα κυριότερα προγράμματα ιδιωτικοποίησης που έχει εκπονήσει η IRI και η ιταλική κυβέρνηση, το οποίο θα υλοποιη-

θεί ευθύς μόλις ληφθούν ορισμένα νομικά και διοικητικά μέτρα με τα οποία θα διευθετούνται τα ακόλουθα εκκρεμή θέματα:

— παράταση της παραχώρησης από το 2018 έως το 2033,
— προσδιορισμός του καθορισμού των διοδίων των αυτοκινητοδρόμων,
— δημιουργία οργάνου για τη ρύθμιση των υπηρεσιών δημόσιας ωφέλειας.

4. Βιομηχανικές εγκαταστάσεις

Επίκεντρο των δραστηριοτήτων στον τομέα αυτό είναι η επιχείρηση Italimpianti, η οποία στο παρελθόν υπήρξε μια από τις σημαντικότερες ιταλικές εταιρείες σε αυτόν τον τομέα. Η θέση της χειροτέρευσε κατά την τελευταία πενταετία εξ αιτίας του ανοίγματος της αγοράς και τη μείωση των συμβάσεων που συνήθως χορηγούσε η ιταλική δημόσια διοίκηση. λόγω στενότητας του προϋπολογισμού και των ερευνών για περιπτώσεις δωροδοκίας.

Η Italimpianti ενσωματώθηκε στην Iritecna το 1991. Τώρα δημιουργήθηκε μια «νέα» Italimpianti η οποία απέκτησε προσωπικό και περιουσιακά στοιχεία από την Iritecna. Τα περιουσιακά αυτά στοιχεία αποτελούνται από ορισμένες εκκρεμούσες συμβάσεις και προσφορές καθώς επίσης και συμμετοχές σε ορισμένες εταιρείες (Innse, Innse Engineering, Tagliaferri, Nitco, Italimpianti Deutschland, Italimpianti of America, Castalia).

Η «νέα» Italimpianti θα επικεντρώσει τις δραστηριότητές της σε τρεις επιχειρησιακές μονάδες, δηλαδή τις μεταλλουργικές εγκαταστάσεις, το περιβάλλον (επαναχρησιμοποίηση και βιομηχανικά απόβλητα) και μηχανήματα βιομηχανικών εγκαταστάσεων. Στους εν λόγω επιχειρησιακούς τομείς, η εταιρεία κατέχει μεγάλο αριθμό συμβάσεων που βρίσκονται ήδη υπό εκτέλεση. Από την άλλη πλευρά, μεγάλο μέρος των προγενέστερων δραστηριοτήτων θα παραμείνουν στην Iritecna υπό εκκαθάριση, συμπεριλαμβανομένης της επιχειρησιακής μονάδας έργων υποδομής καθώς και ορισμένων επιμέρους δραστηριοτήτων όπως η κατασκευή εργαλείων και πρεσών, οι χαλύβδινες κατασκευές και η βιομηχανική επίβλεψη.

Επίσης, ορισμένες συμβάσεις σε προχωρημένο στάδιο, για τις οποίες εκκρεμούν χρέη που μπορούν να χαρακτηρισθούν ως υψηλού κινδύνου, από πελάτες που αντιμετωπίζουν οικονομικές δυσκολίες όπως η Ρωσία, η Βραζιλία και το Ιράν, παρέμειναν στην Iritecna. Οι εταιρείες αυτές του ομίλου (Mgs, Italimpianti Sud, CMF [1]), ακολουθούν τη διαδικασία εκκαθάρισης.

Η μείωση του προσωπικού σε αυτόν τον τομέα εξ αιτίας της αναδιάρθρωσης είναι σημαντική και ανέρχεται σε περισσότερο από το 50 % του εργατικού δυναμικού από το 1991 και μετέπειτα. Από το 1991 έως το 1993 απολύθηκαν 500 περίπου εργαζόμενοι (σε σύνολο 2 600) και το 1984, 800 εργαζόμενοι δεν μεταφέρθηκαν στην Fintecna και θα περιληφθούν στη διαδικασία εκκαθάρισης. Ο κύκλος εργασιών προβλέπεται να ανέλθει σε 900 περίπου δισεκατομμύρια ιταλικές λίρες, παρουσιάζοντας μείωση κατά 45 % περίπου σε σύγκριση με το 1992.

Η Italimpianti τέθηκε προς πώληση τον Ιούνιο του 1994 και η σχετική διαδικασία βρίσκεται τώρα σε προχωρημένο στάδιο και προβλέπεται να ολοκληρωθεί μέσα στο πρώτο εξάμηνο του 1995.

5. Υπηρεσίες συμβούλου μηχανικού

Ο τομέας αυτός περιλαμβάνει ορισμένες εταιρείες που παρέχουν υπηρεσίες πολιτικού μηχανικού για συμβάσεις που έχουν ανατεθεί σε εξωτερικές ή σε άλλες εταιρείες του ομίλου, κυρίως στους τομείς κατασκευής κτιρίων, αυτοκινητοδρόμων και υποδομών. Ορισμένες εταιρείες (Bonifica, Svei, Italeco, Sotecni) παρέμειναν στην Iritecna και ακολουθούν τη διαδικασία εκκαθάρισης. Ορισμένες άλλες οργανώθηκαν ορθολογικώς, συγχωνεύθηκαν σε δύο εταιρείες και τελικώς μεταφέρθηκαν στην Fintecna. Οι εταιρείες αυτές είναι Servizi Tecnici (παροχή βοήθειας, σε προγράμματα δημοσίων κατασκευών) στο πλαίσιο δικαιωμάτων που εκχωρήθηκαν από το δημόσιο και η Spea (υπηρεσίες συμβούλου μηχανικού στον τομέα των αυτοκινητοδρόμων). Λόγω της ιδιαιτερότητας των δραστηριοτήτων της η Servizi Technici θα συρρικνωθεί περαιτέρω και θα τερματίσει τις δραστηριότητές της όταν ολοκληρωθούν οι υπό εκτέλεση συμβάσεις. Η ιδιωτικοποίηση της Spea θα συνδεθεί με εκείνη της Autostrade, δεδομένου ότι οι δραστηριότητές τους είναι συναφείς.

Ο κύκλος εργασιών των δύο αυτών εργασιών προβλέπεται να είναι 585 δισεκατομμύρια ιταλικές λίρες το 1995, παρουσιάζοντας μείωση κατά 30 % σε σύγκριση με το 1992 και το 1993. Το προσωπικό τους θα μειωθεί κατά 25 % και θα ανέρχεται συνολικά σε 700 εργαζόμενους. Η μείωση αυτή του προσωπικού είναι πολύ μεγαλύτερη εάν ληφθούν υπόψη και οι εταιρείες που παρέμειναν στην Iritecna και οι οποίες πρόκειται να διαλυθούν ή να τεθούν υπό εκκαθάριση. Σε γενικές γραμμές, η μείωση στον εν λόγω τομέα θα είναι της τάξης του 55 % όσον αφορά τον κύκλο εργασιών και 65 % όσον αφορά το προσωπικό.

6. Κατασκευές

Ο τομέας αυτός υπήρξε ο λιγότερο ομοιογενής και, μαζί με τον τομέα των βιομηχανικών τεχνικών μελετών, ο περισσότερο ζημιογόνος τομέας της Iritecna. Περιλαμβάνει ορισμένες εταιρείες που λειτουργούν σε διάφορους τομείς και έχουν διαφορετική αποστολή. Πολλές από αυτές λειτουργούν στο πλαίσιο δικαιωμάτων που έχουν εκχωρηθεί από το δημόσιο ή επωφελούνται από τακτικές αναθέσεις συμβάσεων έργων από τη δημόσια διοίκηση.

Σύμφωνα με το πρόγραμμα, ένα μεγάλο μέρος από τις εν λόγω εταιρείες (Garboli, Isa, Mantelli Estero, Cidonio, Panedile, Solius, Sebi, Mededil, Sotea, Infratecna, Irotecna, Sistemi Urbani, Ponteggi Dalmine, Italinpa, Tono, Svei, Valim, Palacio Italia) θα παραμείνουν στην Iritecna και θα συμπεριληφθούν στη διαδικασία εκκαθάρισης.

Οι εταιρείες που μεταφέρονται στην Fintecna είναι η Metroroma, η Italstrade και η Condotte. Οι επιχειρήσεις αυτές υπόκεινται σε πλήρη αναδιάρθρωση προκειμένου να αποκατασταθεί η βιωσιμότητά τους και να καταστεί δυνατή η ιδιωτικοποίησή τους, ιδιαίτερα όσον αφορά την Italstrade και την Condotte, οι οποίες έλαβαν μεγάλες ενισχύσεις τα

[1] Μετά την εκκαθάριση της Iritecna, η Coinfra, μια ad hoc δημιουργηθείσα εταιρεία που αποτελεί ιδιοκτησία της Fintecna θα αναλάβει μόνο τις δραστηριότητες εκείνες, που αρχικώς ανήκαν στην CMF, για την ολοκλήρωση της γέφυρας Storebaelt στη Δανία. Το υπόλοιπο μέρος της CMF θα ακολουθήσει τη διαδικασία εκκαθάρισης.

πρόσφατα έτη. Οι δραστηριότητές τους θα επικεντρωθούν στις κατασκευές υποδομών (φράγματα, αυτοκινητόδρομοι, σιδηρόδρομοι — η Italstrade αποτελεί μέρος του ιταλικού ομίλου επιχειρήσεων του τραίνου υψηλής ταχύτητας TAV), όπου υπάρχει σημαντικός αριθμός συμβάσεων υπό εκτέλεση, ενώ θα εγκαταλειφθούν πλήρως οι δραστηριότητες των τεχνικών μελετών και της κατασκευής κτιρίων. Επίσης, θα εγκαταλειφθούν ορισμένες δραστηριότητες ήσσονος σημασίας που σχετίζονται με αυτόν τον τομέα όπως η παραγωγή προκατασκευασμένων κτιρίων και η διαχείριση αγροτικών εκτάσεων. Τούτο θα έχει ως συνέπεια τη μείωση του αριθμού του μονίμου προσωπικού κατά 466 (−46 %) κατά τα έτη 1992 έως 1995 και μείωση του κύκλου εργασιών κατά 40 % (κατά 1 500 δισεκατομμύρια ιταλικές λίρες) το 1995.

Έχει ήδη δρομολογηθεί η διαδικασία πώλησης των εταιρειών που έχουν αναδιαρθρωθεί και αναζητούνται εταίροι ή αγοραστές.

7. Λοιπές επιχειρήσεις/Συμμετοχές

7.1. Aeroporti di Roma

Η Fintecna κατέχει μερίδιο 40 % της εν λόγω προσοδοφόρου εταιρείας η οποία παρέχει υπηρεσίες στον αερολιμένα της Ρώμης. Η ιδιωτικοποίηση της εταιρείας αυτής, η οποία προβλέπεται τόσο στο πλαίσιο του προγράμματος αναδιάρθρωσης της Iritecna όσο και από το γενικό πρόγραμμα ιδιωτικοποιήσεων της ιταλικής κυβέρνησης, εξαρτάται από την έγκριση ορισμένων νομοθετικών και διοικητικών προϋποθέσεων εκ μέρους των ιταλικών αρχών (όπως και στην περίπτωση Autostrade), οι οποίες είναι οι ακόλουθες:

— άρση της υποχρέωσης εκ μέρους της IRI να κατέχει την πλειοψηφία των μετοχών της επιχείρησης,

— κατάργηση του ορίου του ποσοστού μερισμάτων που επιτρέπεται να διανεμηθεί, το οποίο τώρα είναι καθορισμένο στο 8 % το μετοχικού κεφαλαίου,

— δημιουργία ενός οργάνου για τη ρύθμιση των υπηρεσιών δημόσιας ωφέλειας.

7.2 Stretto di Messina

Η εταιρεία αυτή, στην οποία ανετέθη από το δημόσιο η προκαταρκτική ανάλυση για το γενικό σχεδιασμό των οδικών και σιδηροδρομικών συνδέσεων μεταξύ της Σικελίας και της Καλαβρίας, βρίσκεται σε στάδιο περάτωσης της αποστολής της, αναμένοντας την έγκριση των σχεδίων της. Παρέμεινε στην Iritecna και ως εκ τούτου θα πωληθεί ή θα εκχωρηθεί στο πλαίσιο της διαδικασίας εκκαθάρισης.

7.3. Italsanità

Η Italsanità δημιουργήθηκε το 1988 με στόχο την παροχή υπηρεσιών σχετικά με την προώθηση, το σχεδιασμό, την υλοποίηση και τη διαχείριση έργων υποδομών στον τομέα της ύδρευσης και της αποχέτευσης. Έως το 1990, η δραστηριότητά της περιορίζονταν μόνο στην προώθηση, επιδιώκοντας την ανάθεση συμβάσεων από το δημόσιο. Μετά από ορισμένες μη διαφανείς και ατυχείς ενέργειες το 1990, σχετικά με την εκμίσθωση λειτουργικών έργων τα οποία θα επανακατασκευάζονταν και θα προσαρμόζονταν ώστε να δημιουργηθεί κατάλληλη υποδομή ύδρευσης και αποχέτευσης σε κατοικήσιμες περιοχές, η επιχείρηση τέθηκε υπό εκκαθάριση το 1992 και κινήθηκαν ορισμένες αστικές και ποινικές διαδικασίες, πολλών από τις οποίες η έκβαση ακόμη εκκρεμεί, προκειμένου να καθορισθεί η ευθύνη και να διευθετηθούν εκκρεμούσες αγωγές αποζημιώσεως. Η εταιρεία δεν άρχισε ποτέ να λειτουργεί στην αγορά και η μόνη δραστηριότητά της είναι η διαχείριση του αρκετά μεγάλου αριθμού διαφορών. Αναφέρεται να προκύψουν ορισμένα ακόμη σημαντικά έξοδα τα οποία θα καλυφθούν από την Iritecna, γεγονός το οποίο μπορεί να αυξήσει το τελικό κόστος της εκκαθάρισης. Τέτοιου είδους ποσά δεν έχουν συμπεριληφθεί στο χρηματοοικονομικό πρόγραμμα που σχετίζεται με την αναδιάρθρωση και δεν συμπεριλαμβάνονται στο ολικό κόστος της εκκαθάρισης ύψους 3 400 δισεκατομμυρίων ιταλικών λιρών (βλέπε σημείο 11).

8. Συνοπτική εικόνα της μείωσης των δραστηριοτήτων της Iritecna εξ αιτίας της αναδιάρθρωσης

Λόγω της φύσεως των δραστηριοτήτων της Iritecna, κυρίως υπηρεσιών και δραστηριότητες χειρονακτικής εργασίας χωρίς προκαθορισμένο ενεργητικό, είναι δύσκολο να προσδιορισθεί επακριβώς η «παραγωγική ικανότητα» ως δείκτης του μεγέθους της εταιρείας. Στον τομέα των βιομηχανικών κατασκευών, η ικανότητα των επιχειρήσεων εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την τεχνική απόδοση του δυναμικού του εξοπλισμού τους. Η παραγωγική ικανότητα της Iritecna βασίζεται σε άλλους παράγοντες και για αυτό το λόγο ο αντίκτυπος της ενίσχυσης όσον αφορά τη στρέβλωση των συνθηκών λειτουργίας της αγοράς και τα ενδεχόμενα αντισταθμιστικά μέτρα δεν μπορούν να αξιολογηθούν με τη χρησιμοποίηση αυτών των παραμέτρων. Ωστόσο, ο αριθμός του εργατικού δυναμικού συσχετίζεται άμεσα με την παραγωγή της επιχείρησης και το ποσοστό που αυτή κατέχει στην αγορά. Για αυτό το λόγο είναι χρήσιμο να εξετάσουμε την εξέλιξη του αριθμού των εργαζομένων και του επιπέδου του κύκλου εργασιών προκειμένου να αξιολογήσουμε την μεταβολή της ανταγωνιστικής θέσης της επιχείρησης στην αγορά πριν και μετά την αναδιάρθρωση. Σημαντικό ρόλο διαδραματίζει επίσης, στο πλαίσιο αυτό, ο μεγάλος αριθμός των εγκαταληφθεισών δραστηριοτήτων μέσω της εκκαθάρισης ολόκληρων εταιρειών.

Για αυτό το λόγο ζητήθηκε από τις ιταλικές αρχές να παράσχουν λεπτομερή στοιχεία σχετικά με τον αριθμό των εργαζομένων και του κύκλου εργασιών κατά την περίοδο της αναδιάρθρωσης.

9. Μείωση του προσωπικού

Οι ιταλικές αρχές υπέβαλαν έγγραφο στο οποίο αναφέρονταν περιληπτικά η εξέλιξη όσον αφορά το εργατικό δυναμικό του ομίλου κατά την περίοδο 1990 έως 1994. Υπενθυμίζεται ότι η Iritecna δημιουργήθηκε το 1991 από τη συγχώνευση δύο πρώην θυγατρικών εταιρειών της IRI, της Italimpianti και Italstat. Ωστόσο, η οργανωτική οργάνωση και η αναδιάρθρωση είχε ήδη αρχίσει ενωρίτερα. Ως εκ τούτου, για το έτος 1990 ελήφθησαν υπόψη τα στοιχεία των εν λόγω δύο επιμέρους εταιρειών, τα οποία είναι συγκρίσιμα με εκείνα της Iritecna.

Κατά την περίοδο αυτή απολύθηκαν 5 426 εργαζόμενοι. Τούτο αποτελεί το 21 % του εργατικού δυναμικού που υπήρχε στις 31 Δεκεμβρίου 1990 (25 298 άτομα). Όμως, καθώς η ενίσχυση και η αναδιάρθρωση δεν αφορά τον τομέα των αυτοκινητοδρόμων, ο οποίος είναι ο μεγαλύτερος στον όμιλο, και καθώς ο τομέας αυτός είναι κάπως διαχωρισμένος από τους υπόλοιπους (όπως και στην περίπτωση της επιχείρησης Aereoporti di Roma), δεν πρόκειται να ληφθεί υπόψη στους υπολογισμούς προκειμένου οι αριθμοί να εκπροσωπούν καλύτερα την αναδιάρθρωση η οποία επιτελέσθηκε και η οποία επιτελείται τώρα. Στην πραγματικότητα, σε αυτήν την περίπτωση η μείωση είναι περισσότερο σημαντική (– 33 % σε σύνολο 15 214 ατόμων) (1).

Άλλα 2 863 άτομα (– 19 %) εγκατέλειψαν επίσης τον όμιλο μετά την πώληση εταιρειών ή δραστηριοτήτων σε τρίτους. Σε γενικές γραμμές, το εργατικό δυναμικό του ομίλου (με εξαίρεση τον τομέα των αυτοκινητοδρόμων) μειώθηκε κατά 52 % και ανερχόταν σε 7 297 άτομα στις 31 Δεκεμβρίου 1994. Επίσης, 575 από αυτά ανήκουν στην Cassa Integrazione Guadagni (ταμείο αντιστάθμισης των μισθών) ή σε παρόμοιες υπηρεσίες, γεγονός που σημαίνει ότι είναι πράγματι σε ανεργία.

Επίσης, σημειώνεται ότι η μείωση αφορά περισσότερο τεχνικό προσωπικό παρά διοικητικό. Εάν ληφθούν υπόψη οι εταιρείες του ομίλου οι οποίες λειτουργούσαν ακόμη στις 31 Δεκεμβρίου 1994, παρατηρείται ότι το τεχνικό προσωπικό εκπροσωπούσε στις 31 Δεκεμβρίου 1994 το 71 % του συνόλου έναντι 77 % στις 31 Δεκεμβρίου 1990.

Όσον αφορά τις επιχειρήσεις που παρέμειναν στην Iritecna υπό εκκαθάριση, η έως τώρα μείωση υπήρξε σημαντική και το προσωπικό που είχε παραμείνει στις 31 Δεκεμβρίου 1994 θα εγκαταλείψει τον όμιλο τα επόμενα χρόνια κατά τη διάρκεια της διαδικασίας εκκαθάρισης. Ο επόμενος πίνακας περιλαμβάνει περιληπτικώς τα στοιχεία των εταιρειών της Iritecna υπό εκκαθάριση, οι οποίες εξακολουθούν να λειτουργούν:

(σε δισ. ιταλικές λίρες)

	1990	1994	Δ	Δ %
Bonifica	659	450	– 209	– 31
Idrotecna	224	75	– 149	– 66
Garboli-Rep.	1 087	505	– 582	– 54
Ponteggi Dalmine	468	343	– 125	– 27
Panedile	304	134	– 170	– 56
CMF/CMF Sud (*)	542	409	– 133	– 25
Italco	291	228	– 63	– 22
Λοιπές	448	281	– 167	– 37
Σύνολο	3 872	2 425	– 1 447	– 37

(*) Βλέπε σημείωση του πίνακα του μέρους III σημείο 1.

(1) Το προσωπικό που εξακολουθεί να απασχολείται στις εταιρείες που έχουν ήδη τεθεί υπό εκκαθάριση έχει συμπεριληφθεί στον αριθμό που εκφράζει τη μείωση του προσωπικού.

Όσον αφορά τις εταιρείες που μεταβιβάστηκαν στην Fintecna (μόνο ο βιομηχανικός τομέας χωρίς να συμπεριλαμβάνεται ο τομέας των αυτοκινητοδρόμων) κατά την περίοδο 1990-1994, η αναδιάρθρωση τους προκάλεσε μείωση του εργατικού δυναμικού κατά 3 081 άτομα (– 38 %) όπως προκύπτει και από τον κατωτέρω πίνακα:

(σε δισ. ιταλικές λίρες)

	1990	1994	Δ	Δ %
Italimpianti (raming)	2 000	556	– 1 444	– 72
Candotte	1 738	1 033	– 705	– 40
Italstrade	1 447	866	– 581	– 40
Pavimetal	717	570	– 147	– 20
Innse + Innse Eng.	479	442	– 37	– 8
Servizi Tecnici	544	476	– 68	– 12
Spea	497	397	– 100	– 20
Λοιπές	405	406	+ 1	0
Σύνολο	7 827	4 746	– 3 081	– 39

Κάποια περαιτέρω μείωση του προσωπικού προβλέπεται για τις επιχειρήσεις Italstrade και Condotte το έτος 1995, πριν αυτές τεθούν προς πώληση (200 περίπου εργαζόμενοι βρίσκονται ήδη στο CIG — ταμείο αντιστάθμισης μισθών). Επίσης, προβλέπεται να μειωθεί σταδιακά κατά τα επόμενα έτη και το προσωπικό της Servizi Tecnici εξαιτίας της μείωσης των δραστηριοτήτων της.

Στο τέλος της διαδικασίας εκκαθάρισης/αναδιάρθρωσης, ο συνολικός όγκος του προσωπικού στον βιομηχανικό τομέα του ομίλου θα μειωθεί κατά 70 % και θα αποτελείται από 4 500 περίπου άτομα μόνο.

Περαιτέρω υπογραμμίζεται, ως απόδειξη της μειωμένης παρουσίας της Fintecna στις σχετικές αγορές, ότι ο αριθμός των χώρων στους οποίους λειτουργούν οι επιχειρήσεις στο πλαίσιο των συμβάσεων που βρίσκονται σε εξέλιξη μειώθηκε κατά 25 % κατά τη συγκεκριμένη περίοδο. Επίσης, παρόμοια μείωση (– 20 %, όλες υπό εκκαθάριση) σημειώθηκε και στον αριθμό των ομίλων επιχειρήσεων στους οποίους συμμετέχουν η Iritecna/Fintecna, γεγονός που αντιπροσωπεύει το συνήθη τρόπο απόκτησης και εκτέλεσης συμβάσεων τεχνικών μελετών και κατασκευών.

10. **Μείωση του κύκλου εργασιών**

Η τεκμηρίωση που παρασχέθηκε από τις ιταλικές αρχές περιέχει μια ανάλυση της εξέλιξης του κύκλου εργασιών κατά τα έτη 1991-1994, κατανεμημένου ανά επιχειρήσεις που τώρα ανήκουν στη Iritecna υπό εκκαθάριση και την Fintecna αντιστοίχως. Τούτο εκφράζεται από τον κατωτέρω πίνακα.

Iritecna υπό εκκαθάριση

(Κύκλος εργασιών σε δισ. ιταλικές λίρες)

	1991	1994	Δ	Δ %
Επιχειρήσεις που εξακολουθούν να λειτουργούν				
Bonifica	200	93	− 107	− 54
Cidonio	35	14	− 21	− 60
CMF	0	73	73	
Carboli-Rep.	504	240	− 264	− 52
Idrotecna	20	18	− 2	− 10
Italeco	93	29	− 64	− 69
Italimpianti Int.	82	116	34	+ 41
Italinpa	13	12	− 1	− 8
Mantelli Estero	46	14	− 32	− 70
Panedile	8	10	2	+ 25
Ponteggi Dalmine	127	71	− 56	− 44
Sistemi Urbani	8	7	− 1	− 13
Sogea	12	12	0	0
Sotea	10	0	− 10	− 100
Stretto di Messina	12	6	− 6	− 50
Svei	87	35	− 52	− 60
Υποσύνολο	1 257	750	− 507	− 40
Επιχειρήσεις υπό εκκαθάριση:				
CMF Sud	64	7	− 57	− 89
FMI	9	5	− 4	− 44
Forus	—	0	0	0
Idrovie	—	—	0	0
Infratecna	139	58	− 81	− 58
Italimpianti Sud	22	20	− 2	− 10
Italispaca	30	1	− 29	− 97
Italisanità	34	30	− 4	− 12
Mededil	109	64	− 45	− 41
Morteo	105	7	− 98	− 93
Morteo Costruz.	14	0	− 14	− 100
Nuova Mecfond	38	7	− 31	− 82
Nuova Saip	31	3	− 28	− 90
Sebi	2	1	− 1	− 50
Sicit	23	1	− 22	− 96
Υποσύνολο	620	204	− 416	− 67
Σύνολο Iritecna	1 877	954	− 923	− 49

Fintecna

(Μόνο βιομηχανικός τομέας)

(Κύκλος εργασιών σε δισ. ιταλικές λίρες)

	1991	1994	Δ	Δ %
Castalia	158	90	− 68	− 43
Innsee	75	39	− 36	− 48
Innse Eng.	218	71	− 147	− 67
Tagliaferri	30	19	− 11	− 37
Nitco	27	15	− 12	− 44
Condotte	441	445	4	+ 1
Metroroma	40	81	41	+ 103
Italstrade	556	245	− 311	− 56
Servizi Tecnici (ex Edilpro)	784	491	293	− 37
Autostrade Int.	0	2	2	
Pavimental	183	196	13	+ 7
Spea	102	62	− 40	− 39
Sovis	2	2	0	0
Italimpianti (*)	2 458	966	− 1 492	− 61
Σύνολο Fintecna	5 074	2 724	− 2 350	− 46
Σύνολο Iritecna + Fintecna	6 951	3 678	(3 273)	− 47

(*) Σημείωση: στοιχεία 1991 = «παλαιά» Italimpianti + Italstat, στοιχεία 1994 = «νέα» Italimpianti + Iritecna υπό εκκαθάριση.

Σε γενικές γραμμές, ο κύκλος εργασιών του ομίλου (Iritecna + Fintecna εκτός τομέα αυτοκινητοδρόμων) μειώθηκε κατά 47 % στην περίοδο αυτή.

Σημειώνεται ότι η παραγωγή κατά το 1994 των επιχειρήσεων της Iritecna οι οποίες τελούν ήδη υπό εκκαθάριση (204 δισεκατομμύρια ιταλικές λίρες) δείχνει τη μείωση των δραστηριοτήτων τους. Η παραγωγή αυτή θα μειωθεί περαιτέρω κατά την περίοδο ολοκλήρωσης της εκκαθάρισης.

Στο τέλος της διαδικασίας εκκαθάρισης/αναδιάρθρωσης, ο όγκος ολοκλήρου του βιομηχανικού τομέα του ομίλου θα μειωθεί σε ότι αφορά τον κύκλο εργασιών κατά 60 % και θα ανέρχεται σε 2 800 δισεκατομμύρια ιταλικές λίρες μόνο.

11. Απώλειες που οφείλονται στη διαδικασία εκκαθάρισης

Οι συνολικές απώλειες από την εκκαθάριση της Iritecna θα ανέλθουν, όπως προβλέπει το πρόγραμμα, σε 3 400 δισεκατομμύρια ιταλικές λίρες, λαμβάνοντας υπόψη τα έσοδα από την εξ ολοκλήρου ιδιωτικοποίηση της Fintecna. Το ποσό αυτό εξάγεται από τον πίνακα που εκτίθεται κατωτέρω, στον οποίο συνοψίζονται οι χρηματοδοτικές ροές που σχετίζονται με την εκκαθάριση.

Σύνολο οφειλών του ομίλου Iritecna την 1η Ιανουαρίου 1994 (σε ενοποιημένη βάση)		(10 954)
Οφειλές μεταφερθείσες στην Fintecna		5 659
Πώληση επιχειρήσεων στην Fintecna		1 653
Αναμενόμενα έσοδα από την πώληση περιουσιακών στοιχείων της Iritecna		1 490
εκ των οποίων: — συμμετοχές	346	
— λοιπά καθαρά περιουσιακά στοιχεία	1 144	
Κόστος εκκαθάρισης		(949)
εκ των οποίων: — Iritecna	(710)	
— λοιπές εταιρείες υπό εκκαθάριση	(236)	
Υποσύνολο: οφειλές που πρέπει να καλυφθούν από την IRI		(3 098)
Μεταφορά κεφαλαίων στην Fintecna		(1 500)
Αναμενόμενα έσοδα από την ιδιωτικοποίηση της Fintecna		1 653
Χρηματικές επιβαρύνσεις της IRI		(455)
Συνολικό κόστος της εκκαθάρισης		(3 400)

Σημείωση: 1. Από το 1995 και μετέπειτα η IRI χρηματοδοτεί άμεσα την εκκαθάριση της Iritecna και επιβαρύνεται με συναφή επιτόκια. Οι επιβαρύνσεις των τόκων από την εκκαθάριση καλύφθηκαν το 1994 από την Iritecna. Οι επιβαρύνσεις αυτές αποτελούν μέρος του κόστους εκκαθάρισης.

2. Στο συνολικό ποσό των οφειλών που θα καλυφθούν από την IRI (3 098 δισεκατομμύρια ιταλικές λίρες), περιλαμβάνεται το ποσόν των 602 δισεκατομμυρίων ιταλικών λιρών για εξόφληση χρεών που έχει ήδη δαπανηθεί το 1993.

Ο ανωτέρω πίνακας έχει ενημερωθεί βάσει των πλέον αισιόδοξων εκτιμήσεων της χρηματοοικονομικής κατάστασης της Iritecna στις 31 Δεκεμβρίου 1994 και περιλαμβάνει τις προβλέψεις σχετικά με το μελλοντικό κόστος της υπό εκτέλεση εκκαθάρισης. Οι ενδεχόμενες πρόσθετες οφειλές από απαιτήσεις που εκκρεμούν εις βάρος της επιχείρησης Italsanità δεν περιλαμβάνονται στον ανωτέρω υπολογισμό δεδομένου ότι η επιχείρηση δεν άρχισε ποτέ τις δραστηριότητές της.

Σημειώνεται ότι οι υπολογισμοί σχετικά με τα αναμενόμενα έσοδα από την πώληση των περιουσιακών στοιχείων της Iritecna είναι συντηρητικοί, ευθυγραμμιζόμενοι με τις νέες ιταλικές λογιστικές προδιαγραφές που αφορούν επιχειρήσεις υπό εκκαθάριση που καθορίσθηκαν από την ιταλική επιτροπή του χρηματιστηρίου Consob (οδηγία της 24ης Φεβρουαρίου 1995).

Τα έσοδα από την ιδιωτικοποίηση της Fintecna θεωρούνται ότι είναι ίσα με την αξία που καταβλήθηκε για τη μεταφορά από την Iritecna υπό εκκαθάριση, Η αξία αυτή προσδιορίσθηκε με βάση εκτιμήσεις ανεξάρτητων εμπειρογνωμόνων (FIP, Credit Merchant, KPMG, Morgan Stanley, Salomon Brothers).

IV

1. **Επιβεβαίωση της χορήγησης ενίσχυσης**

Για να διαπιστωθεί κατά πόσο τα μέτρα που περιγράφησαν ανωτέρω αποτελούν ενισχύσεις θα πρέπει κατά την αξιολόγηση των ροών κεφαλαίου μεταξύ του κράτους — ιδιοκτήτη και των δημοσίων επιχειρήσεων να εφαρμοσθεί η αρχή του επενδυτή που ενεργεί υπό συνθήκες οικονομίας της αγοράς όπως περιγράφεται στην ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τις δημόσιες επιχειρήσεις, που εκδόθηκε στις 28 Ιουλίου 1993 [1].

Σύμφωνα με την αρχή αυτή, η οποία έχει παγιωθεί σε μεγάλο βαθμό τόσο από τη νομολογία του Δικαστηρίου όσο και από την πρακτική της Επιτροπής, θεωρείται ότι μια συναλλαγή εμπεριέχει ενίσχυση όταν δεν θα είχε πραγματοποιηθεί από έναν ιδιώτη επενδυτή που ενεργεί υπό κανονικές συνθήκες οικονομίας αγοράς.

Με βάση τις πληροφορίες που διαβιβάσθηκαν στην Επιτροπή και σύμφωνα με τα στοιχεία που προαναφέρθηκαν το συνολικό ποσό που επένδυσε το ιταλικό δημόσιο για την αναδιάρθρωση της Iritecna, μέσω της εταιρείας χαρτοφυλακίου IRI, ανέρχεται τελικά στα 4 490 δισεκατομμύρια ιταλικές λίρες.

Οι διάφορες εισφορές κεφαλαίου, οι οποίες έχουν εν μέρει πραγματοποιηθεί συνοψίζονται στον ακόλουθο πίνακα:

	1991	1992	1993	1994	Totaal
Ποσά που χορηγήθηκαν στην Iritecna	186	433	471	3 400	4 490

Αναφορικά με το επιχείρημα που διατύπωσαν οι ιταλικές αρχές ότι χρησιμοποιήθηκαν μόνο εσωτερικά κεφάλαια της IRI χωρίς καμία άμεση εισφορά από το δημόσιο η Επιτροπή έχει να παρατηρήσει ότι η IRI αποτελεί μια διομηχανική εταιρεία χαρτοφυλακίου η οποία ανήκει κατά 100 % στο ιταλικό υπουργείο οικονομικών. Κατά συνέπεια οποιαδήποτε απόφαση της IRI να επενδύσει στις θυγατρικές της και η απουσία κανονικής απόδοσης που η επένδυση αυτή συνεπάγεται θα έχει δυσμενείς επιπτώσεις στην απόδοση που θα πρέπει να αναμένουν οι μέτοχοί της. Κατά συνέπεια ακόμη και εάν υποθέσουμε ότι δεν πραγματοποιούντο εισφορές κεφαλαίου στην IRI για την αναδιάρθρωση της Iritecna, οι δαπάνες για την αναδιάρθρωση αυτή θα πρέπει να καλυφθούν από άλλες πηγές περιορίζοντας κατ' αυτόν τον τρόπο είτε τις δυνατότητες για μείωση του συνολικού αρνητικού αποτελέσματος του ομίλου της IRI είτε το συνολικό όφελος του μετόχου του ομίλου, δηλαδή του δημοσίου, το οποίο θα είχε τη μορφή μερισμάτων ή αύξησης της κεφαλαιακής αξίας των μετοχών. Στην πραγματικότητα το κράτος το οποίο είναι ο μέτοχος στην IRI δεν αποκόμισε κανένα όφελος κατά την τελευταία δεκαετία και κατά συνέπεια τα κεφάλαια τα οποία διατέθηκαν στις θυγατρικές του ομίλου μπορούν να θεωρηθούν ως κρατικές ενισχύσεις. Επιπρόσθετα η επιλογή της IRI για τη συνεχή ανασύσταση του κεφαλαίου της Iritecna παρόλη τη διαρκή επιδείνωση της πορείας των οικονομικών αποτελεσμάτων και των λογιστικών καταστάσεων της εταιρείας αυτής δεν θα είχε καταστεί δυνατή χωρίς τη σιωπηρή ή ρητή έγκριση του δημοσίου που είναι ο μέτοχος της εταιρείας.

[1] ΕΕ αριθ. C 307 της 13. 11. 1993, σ. 3.

Το σύνολο των επενδύσεων που πραγματοποίησε το κράτος για την αναδιάρθρωση της Iritecna δεν θα έχουν κανονική απόδοση στο μέλλον. Οι εισφορές κεφαλαίου που χορηγήθηκαν κατά τα έτη 1991-1993, προτού η εταιρεία τεθεί υπό καθεστώς εκκαθάρισης αποσκοπούν στην εφαρμογή των πρώτων μέτρων αναδιάρθρωσης τα οποία είχαν και τον πλέον επείγοντα χαρακτήρα. Τα ποσά αυτά επενδύθηκαν για να καλυφθούν απλώς οι ζημίες λόγω εκκαθάρισης και αναδιάρθρωσης μερικών από τις θυγατρικές της Iritecna χωρίς να υφίστανται προοπτικές για μια θετική απόδοση στο μέλλον. Με δεδομένα τα πενιχρά οικονομικά αποτελέσματα της Iritecna καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου αυτής οι επενδύσεις που προαναφέρθηκαν θα πρέπει να θεωρηθούν ως μέρος μιας διαδικασίας η οποία οδήγησε τους μετόχους στην απόφασή τους για εκκαθάριση της Iritecna και την πλήρη διάλυση της επιχείρησης. Δεν θα ήταν δυνατό να υπάρξει ιδιώτης μέτοχος ο οποίος θα θεωρούσε αποδεκτά αυτά τα πενιχρά αποτελέσματα για μια παρόμοια περίοδο. Οποιοσδήποτε ιδιώτης μέτοχος θα είχε αποφασίσει προ πολλού είτε να εκκαθαρίσει την επιχείρηση ή θα είχε προχωρήσει στην αναδιάρθρωσή της. Κατά συνέπεια οι εισφορές αυτές κεφαλαίου θα πρέπει να θεωρηθούν ότι αποτελούν ενισχύσεις.

Οι ζημίες οι οποίες απορρέουν από τη διαδικασία εκκαθάρισης είναι από τη φύση τους ενισχύσεις και αποτελούν υποχρεώσεις τις οποίες εγγυάται και τελικά καταβάλλει ο μέτοχος, σύμφωνα με το άρθρο 2362 του ιταλικού αστικού κώδικα, ύστερα από τη θέση της εταιρείας υπό καθεστώς εκούσιας εκκαθάρισης. Παρόμοιες εγγυήσεις υφίστανται από την ίδρυση της Iritecna το 1991 ενώ παράλληλα η εταιρεία αυτή συνέχισε να εμφανίζει ζημίες καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου αυτής. Κάτω από παρόμοιες συνθήκες οποιοσδήποτε ιδιώτης επενδυτής θα είχε επιχειρήσει να περιορίσει τη συμμετοχή του στην παραπαίουσα θυγατρική αποφασίζοντας να τη θέσει υπό καθεστώς εκκαθάρισης από τη στιγμή που θα γινόταν σαφές ότι δεν θα ήταν δυνατό να αναμείνει κανείς ότι υπάρχουν σοβαρές πιθανότητες να αποκατασταθεί η οικονομική βιωσιμότητα της επιχείρησης και τη στιγμή που η σχέση ενεργητικού-παθητικού έδειχνε ότι υπάρχει ακόμα πλεόνασμα. Εφόσον η IRI δεν συμπεριφέρθηκε κατά λογικό τρόπο και αποφάσισε πολύ αργότερα να προχωρήσει σε εκούσια εκκαθάριση της Iritecna για να απαλλαγεί από τις ζημίες και τα χρέη προετοιμάζοντας κατ' αυτόν τον τρόπο το έδαφος για την επανέναρξη των δραστηριοτήτων της στην Fintecna θα πρέπει να θεωρήσουμε ότι οι δαπάνες που απορρέουν από τις ενέργειες αυτές αποτελούν ενίσχυση. Στις δαπάνες αυτές οι οποίες ανέρχονται στα 3 400 δισεκατομμύρια ιταλικές λίρες συνεκτιμώνται και τα αναμενόμενα έσοδα της IRI από την πώληση της Fintecna.

Με βάση τα ανωτέρω και με δεδομένα τα χαρακτηριστικά της εταιρείας και του τομέα λειτουργίας της η Επιτροπή συμπεραίνει ότι το συνολικό ποσό των 4 490 δισεκατομμυρίων ιταλικών λιρών προκαλεί στρέβλωση του ενδοκοινοτικού εμπορίου και κατά συνέπεια θα πρέπει να θεωρηθεί ότι αποτελεί κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 92 παράγραφος 1 της συνθήκης και του άρθρου 61 παράγραφος 1 της συμφωνίας για τον ΕΟΧ.

Μέρος της ενίσχυσης αυτής κατευθύνθηκε από την Iritecna προς τις θυγατρικές της CMF Sud (που ευρίσκεται τώρα υπό καθεστώς εκκαθάρισης) και CMF. Η ενίσχυση αυτή που ανέρχεται συνολικά σε 281 δισεκατομμύρια ιταλικές λίρες περίπου (στις οποίες συμπεριλαμβάνονται ύστερα από μερική εκτίμηση και 182 δισεκατομμύρια ιταλικές λίρες για πληρωμές των υποχρεώσεων της CMF Sud που θα προκύψουν από την εκκαθάριση) έχει εγκριθεί από την Επιτροπή με βάση το άρθρο 92 παράγραφος 3 στοιχείο γ) τον Μάρτιο 1995 [1]

Η Επιτροπή θεωρεί ότι με βάση τις εξηγήσεις που παρείχαν οι ιταλικές αρχές σχετικά με το θέμα αυτό, οι υποχρεώσεις της IRI που είναι δυνατό να προκύψουν λόγω των δικαστικών υποθέσεων που εκκρεμούν σε βάρος της εταιρείας Italsanita (βλ. μέρος III σημείο 7.3) δεν αποτελούν κρατικές ενισχύσεις επειδή αφορούν μια εταιρεία που δεν λειτούργησε στην ελεύθερη αγορά και ως εκ τούτου στρεβλωτικές επιδράσεις στον ανταγωνισμό.

2. Συμβιβάσιμο της ενίσχυσης με την κοινή αγορά

Οι παράγραφοι 2 και 3 του άρθρου 92 της συνθήκης προβλέπουν ορισμένες κατηγορίες ενισχύσεων που συμβιβάζονται με την κοινή αγορά.

Λαμβανομένης υπόψη της φύσης των μέτρων που αποτελούν αντικείμενο της παρούσας εξέτασης, το άρθρο 92 παράγραφος 2 και το 92 παράγραφος 3 στοιχείο β) δεν εφαρμόζονται στις εν λόγω ενισχύσεις.

Δεδομένου ότι ο όμιλος ασκούσε δραστηριότητες σε πολλούς κλάδους και σε πολλές ζώνες εγκατάστασης και επειδή τα μέτρα αυτά δεν έχουν περιφερειακούς στόχους, θα μπορούσε να εξετασθεί μόνο η δυνατότητα παρέκκλισης που προβλέπεται από το άρθρο 92 παράγραφος 3 στοιχείο γ) στο βαθμό που θα αφορούσε μια ενίσχυση για την προώθηση της ανάπτυξης ορισμένων οικονομικών δραστηριοτήτων.

Όπως προαναφέρθηκε φαίνεται ότι τα εν λόγω μέτρα αποτελούν ενισχύσεις οι οποίες στοχεύουν ειδικά στο να επιτρέψουν στην Iritecna να συνεχίσει τις επιχειρηματικές της δραστηριότητες και στη χρηματοδότηση ενός προγράμματος αναδιάρθρωσης για την αποκατάσταση της οικονομικής βιωσιμότητας της επιχείρησης. Τα μέτρα αυτά πρέπει να εξεταστούν και να αξιολογηθούν με βάση τους ειδικούς κανόνες που ισχύουν για τις περιπτώσεις αυτές.

Η προσέγγιση της Επιτροπής στο θέμα της ενίσχυσης για την αναδιάρθρωση επιχειρήσεων που αντιμετωπίζουν δυσκολίες αναλύεται στις «Κοινοτικές κατευθυντήριες γραμμές όσον αφορά τις κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων» οι οποίες εγκρίθηκαν στις 27 Ιουλίου 1994 [2].

Η Επιτροπή επισημαίνει στο κείμενο αυτό το γεγονός ότι κατά την εκτίμηση του συμβιβάσιμου αυτής της κατηγορίας ενισχύσεων θα πρέπει να ακολουθηθεί μια αυστηρή προσέγγιση, επειδή σε αντίθετη περίπτωση είναι πιθανό να καταλήξουμε στη μεταφορά χωρίς λόγο των κοινωνικών ή βιομηχανικών προβλημάτων από ένα κράτος σε άλλο κράτος μέλος και συγκεκριμένα είναι πιθανό να υπάρξει μια άδικη μετάθεση ενός τμήματος των προβλημάτων που αφορούν τις διαρθρωτικές βιομηχανικές ρυθμίσεις και των σχετικών κοινωνικών προβλημάτων προς τους παραγωγούς οι οποίοι δεν λαμβάνουν ενισχύσεις.

[1] Βλέπε σημειώσεις των πινάκων του μέρους III σημείο 1 και σημειώσεις του μέρους III σημείο 4.

[2] ΕΕ αριθ. C 368 της 23. 12. 1994, σ. 12.

Για το λόγο αυτό μια επιχείρηση η οποία αντιμετωπίζει δυσκολίες και ευρίσκεται σε φάση αναδιάρθρωσης θα πρέπει να πληροί τον ακόλουθο βασικό όρο ώστε να εγκριθεί από την Επιτροπή μια ειδική ενίσχυση: καταρχάς θα πρέπει να αποκαταστήσει την μακροπρόθεσμη οικονομική βιωσιμότητα της εταιρείας μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα ενώ επιπρόσθετα θα πρέπει να αποφύγει ενέργειες οι οποίες νοθεύουν αθέμιτα τον ανταγωνισμό. Τέλος θα πρέπει να υπάρχει αναλογία μεταξύ των εξόδων αναδιάρθρωσης και της ωφέλειας που θα προκύψει. Μόνον εφόσον πληρούνται αυτοί οι βασικοί όροι είναι δυνατό να θεωρηθεί ότι τα αποτελέσματα των ενισχύσεων δεν αντιτίθενται στο κοινό συμφέρον κατά την έννοια της παρέκκλισης που προβλέπει το άρθρο 92 παράγραφος 3 στοιχείο γ).

Με βάση τα παραπάνω η Επιτροπή εξέτασε την τεκμηρίωση και το σχέδιο αναδιάρθρωσης που υπέβαλαν οι ιταλικές αρχές ειδικότερα σ' ό,τι αφορά στοιχεία όπως η αποκατάσταση της οικονομικής βιωσιμότητας της επιχείρησης, η εξέλιξη της ανταγωνιστικότητάς της στο πλαίσιο της αγοράς, η αναλογικότητα της ενίσχυσης για την αναδιάρθρωση και η συνεισφορά του δικαιούχου της ενίσχυσης στη χρηματοδότηση του προγράμματος αναδιάρθρωσης και των προγραμμάτων για την ιδιωτικοποίηση της επιχείρησης.

3. Αποκατάσταση της βιωσιμότητας και ιδιωτικοποίηση

Στην περίπτωση αυτή ισχύει ο γενικός κανόνας ότι αποτελεί condition sine qua non, για όλα τα σχέδια αναδιάρθρωσης, η ανάγκη αποκατάστασης της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας και της οικονομικής ευρωστίας της εταιρείας, μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα με βάση συγκεκριμένες υποθέσεις ως προς τις μελλοντικές συνθήκες λειτουργίας της.

Όπως εξηγήθηκε ανωτέρω, η αναδιάρθρωση της Iritecna βασίζεται στη διαίρεση της εταιρείας σε δύο διαφορετικές οντότητες έκαστη των οποίων θα έχει συγκεκριμένη αποστολή. Η πρώτη εταιρεία χαρτοφυλακίου που προκύπτει από τη διαίρεση είναι η Iritecna in liqudazione η οποία ηγείται ενός ομίλου εταιρειών που πρόκειται να διαλυθούν ή να τεθούν υπό καθεστώς εκκαθάρισης στο άμεσο μέλλον και ως εκ τούτου δεν είναι αναγκαία η ανάλυση της βιωσιμότητας.

Η δεύτερη εταιρεία χαρτοφυλακίου, η Fintecna, είναι μια χρηματοπιστωτική εταιρεία με ολιγάριθμο προσωπικό το οποίο είναι επιφορτισμένο με τη διαχείριση και την υλοποίηση της τελικής ιδιωτικοποίησης των εταιρειών που εκχωρήθηκαν από την Iritecna. Η εταιρεία αυτή χαρτοφυλακίου λειτουργεί ήδη σε πλήρως αναδιαρθρωμένη βάση.

Η ιδιαίτερη φύση των εν λόγω τομέων καθιστά δύσκολη την εκπόνηση ενός συγκεκριμένου σχεδιασμού των πόρων και των ατομικών παρεμβάσεων επειδή η ανάθεση ενός και μοναδικού συμβολαίου είναι δυνατό να αλλάξει εντελώς τη θέση και τις προοπτικές της εταιρείας. Παρόλα αυτά όμως, το πρόγραμμα φαίνεται ότι είναι ορθολογικό και υπάρχουν αρκετές πιθανότητες να δρομολογήσει για την Fintecna την επιστροφή στην πορεία αποκατάστασης της βιωσιμότητάς της. Εάν εξαιρεθεί ο τομέας των αυτοκινητοδρόμων για τον οποίο χρειάζεται αναδιάρθρωση οι υπόλοιποι τομείς δράσης της επιχείρησης αναδιοργανώθηκαν, απαλλάχθηκαν από ζημιογόνες δραστηριότητες και προχώρησαν σε ουσιαστικό εξορθολογισμό των δομών που χαρακτηρίζουν το προσωπικό τους. Σε ορισμένες περιπτώσεις η διαδικασία αναδιάρθρωσης συνεχίζεται και θα πρέπει να ολοκληρωθεί εντός του 1995. Οι αναδιαρθρωμένες εταιρείες θα μπορούν να βασισθούν σε ένα αξιόλογο αρχικό χαρτοφυλάκιο παραγγελιών οι οποίες θα εξασφαλίσουν την παραγωγή και τα έσοδα κατά την εναρκτήρια περίοδο.

Επιπρόσθετα έχουν υποβληθεί στην Επιτροπή εκτιμήσεις για το οικονομικό αποτέλεσμα των επιμέρους τομέων δράσης της Fintecna για τη χρονική περίοδο 1995 έως 1997. Τα στοιχεία αυτά προβλέπουν ότι θα πρέπει να αναμένεται μια πραγματική θετική απόδοση ήδη από το 1995 ενώ για το 1997 εκτιμάται ότι θα υπάρξει ένα αξιόλογο επίπεδο κέρδους. Τα θετικά αυτά αποτελέσματα απορρέουν σε μεγάλο βαθμό από τα μέτρα εσωτερικού εξορθολογισμού και βελτίωσης χωρίς να βασίζονται σε μελλοντικές συνολικές αυξήσεις της δραστηριότητας/πωλήσεων της εταιρείας οι οποίες δεν θα ευρίσκονται κάτω από τον έλεγχο της Fintecna.

Οι ιταλικές αρχές δεσμεύθηκαν επιπρόσθετα να προχωρήσουν στην ιδιωτικοποίηση όλων των επιμέρους τομέων κατά τα επόμενα έτη. Επί του παρόντος οι θυγατρικές ευρίσκονται σε διαφορετικές φάσεις της διαδικασίας ιδιωτικοποίησης:

— η Italimpianti ευρίσκεται σε προχωρημένο στάδιο της διαδικασίας ενώ η πώλησή της αναμένεται να πραγματοποιηθεί μέχρι το τέλος του 1995,

— η διαδικασία πώλησης της Italstrade και της Condotte (τομέας κατασκευαστικών έργων) έχει ήδη ξεκινήσει σε συνεργασία με την Banca di Roma. Παράλληλα διεξάγεται ανάλυση των δεδομένων της αγοράς με στόχο την εξεύρεση πιθανών αγοραστών ή εταίρων,

— αναφορικά με την Autostrade προβλέπεται η πώλησή της στο χρηματιστήριο, γεγονός που θα πραγματοποιηθεί (ύστερα από την έγκριση των προαναφερθέντων νομικών και διοικητικών διατάξεων (βλ. μέρος III σημείο 3),

— στην Aeroporti di Roma παρουσιάζονται παρόμοια νομικά και διοικητικά προβλήματα όπως και με την Autostrade τα οποία θα πρέπει να επιλυθούν πριν από την ημερομηνία που θα είναι δυνατό να αρχίσει η διαδικασία ιδιωτικοποίησης (βλ. μέρος III σημείο 7.1),

— οι εταιρείες του τομέα υπηρεσιών συμβούλου μηχανικού πρόκειται να ολοκληρώσουν την αποστολή τους κατά τα επόμενα έτη (Servizi Tecnici) ή ενδέχεται πιθανώς να συμμετάσχουν στη διαδικασία πώλησης της Autostrade (Spea).

Η δέσμευση για μια πλήρη και οριστική διάλυση των επιχειρήσεων της Fintecna συμβαδίζει με το γενικό πρόγραμμα ιδιωτικοποίησης το οποίο ενέκρινε η ιταλική κυβέρνηση. Η δέσμευση αυτή επιβεβαιώθηκε στα πλαίσια του προγράμματος μείωσης του χρέους που υπέβαλε η IRI στην Επιτροπή συμμορφούμενη με τις διατάξεις της συμφωνίας μεταξύ της ιταλικής κυβέρνησης και της Επιτροπής, τον Ιούλιο του 1993. Η Επιτροπή επιβλέπει την υλοποίηση του προγράμματος αυτού βάσει τακτικών αναφορών και συνεδριάσεων μεταξύ των αντιπροσωπειών της IRI και της ιταλικής κυβέρνησης.

Η απόφαση για ιδιωτικοποίηση θα απαλλάξει τελικά την εταιρεία από την ανάγκη διαρκούς προσφυγής σε προνομιακές δημόσιες ενισχύσεις λόγω της οριστικής διακοπής των άμεσων δεσμών της εταιρείας αυτής με το κράτος. Κάτω από τις συνθήκες αυτές θα επαφίεται στον νέο ιδιοκτήτη η διασφάλιση της απώτερης βιωσιμότητας της εταιρείας χωρίς την ανάγκη περαιτέρω κρατικών ενισχύσεων.

4. Εξέλιξη της ανταγωνιστικής θέσης της επιχείρησης στην αγορά

Ένας πρόσθετος όρος για να επιτραπεί η χορήγηση ενίσχυσης για την αναδιάρθρωση είναι η λήψη μέτρων για τον περιορισμό των ενδεχομένων δυσμενών επιπτώσεων στους ανταγωνιστές. Διαφορετικά, η ενίσχυση θα μπορούσε να χαρακτηρισθεί ως «αντίθετη προς το κοινό συμφέρον» και δεν θα μπορούσε να τύχει της παρέκκλισης του άρθρου 92 παράγραφος 3 στοιχείο γ). Στούς τομείς όπου παρατηρείται διαρθρωτική υπέρβαση της παραγωγικής ικανότητας τούτο πραγματοποιείται με οριστική μείωση της παραγωγικής ικανότητας της επιχείρησης. Σε γενικές γραμμές, η ανταγωνιστική θέση της επιχείρησης στην αγορά δεν πρέπει να ενισχυθεί με αθέμιτο τρόπο από την αναδιάρθρωση, λαμβάνοντας εν προκειμένω υπόψη τα συμφέροντα των ανταγωνιστών.

Όπως προαναφέρθηκε, η ιδιαίτερη φύση των συγκεκριμένων τομέων καθιστά δύσκολη μια τέτοια ανάλυση βάσει μιας παραμέτρου όπως η παραγωγική ικανότητα. Ωστόσο, υφίσταται ένας ευρύς ανταγωνισμός μεταξύ παραγωγών τόσο σε κοινοτικό επίπεδο όσο και σε παγκόσμιο επίπεδο και ο ανταγωνισμός είναι ιδιαίτερα ευαίσθητος σε περιπτώσεις χορήγησης κρατικής ενίσχυσης. Για αυτό το λόγο, είναι αναγκαίο να αναλυθεί η ανταγωνιστική θέση της Fintecna μετά από την αναδιάρθρωση.

Το πρόγραμμα αποτελεί μια σημαντική προσπάθεια για τη μείωση των δραστηριοτήτων του ομίλου σε όλους τους τομείς που παρουσιάζουν ζημία. Όλες οι θυγατρικές επιχειρήσεις έχουν τεθεί προς πώληση ή εκκαθάριση και έχει μειωθεί σημαντικά ο πυρήνας των επιχειρήσεων που μεταφέρθηκαν στην Fintecna. Οι δραστηριότητες του ομίλου έχουν περιοριστεί σε εκείνες μόνο στις οποίες υπάρχει μεγάλη εμπειρία και σε εκείνες για τις οποίες υφίσταται ευρεία δέσμη δραστηριοτήτων κατά τα προσεχή έτη.

Σε γενικό επίπεδο, με εξαίρεση τον τομέα των αυτοκινητοδρόμων, ο όγκος του ομίλου θα μειωθεί σχεδόν κατά το ήμισυ, σε σύγκριση με τον αρχικό, όσον αφορά τον κύκλο εργασιών (– 60 %) και ακόμη περισσότερο όσον αφορά τον αριθμό των εργαζομένων (– 70 %). Ακόμη και αν ληφθούν υπόψη μόνο η ορθολογική οργάνωση των διαφόρων επιχειρήσεων, οι εκκαθαρίσεις και οι δραστηριότητες που τερματίσθηκαν και οι οποίες έχουν δηλαδή πάψει να υφίστανται πλέον στην αγορά, η μείωση που αντιστοιχεί εν προκειμένω (υπολογίζεται σε 35 %) είναι σημαντική και έχει σαφώς ευεργετική επίδραση στον ανταγωνισμό.

Ιδιαίτερα η μείωση του προσωπικού έχει εξαιρετικά μεγάλη σημασία στον συγκεκριμένο τομέα. Η παραγωγή των επιχειρήσεων εξαρτάται από το εργατικό δυναμικό τους το οποίο περιέχει παράγοντες όπως ο συνολικός αριθμός του και οι πνευματικές και τεχνικές ικανότητες των εργαζομένων. Η σημαντική μείωση του εν λόγω παράγοντα συσχετιζόμενη με μια αντίστοιχη μείωση του κύκλου εργασιών και τον σημαντικό αριθμό δραστηριοτήτων που τερματίσθηκαν με την εκκαθάριση ολόκληρων επιχειρήσεων δείχνει σαφώς ότι έχει μειωθεί διαρθρωτικά το ποσοστό που κατέχει η εταιρεία στην αγορά.

Υπό το πρίσμα των ανωτέρω, η Επιτροπή μπορεί να συμπεράνει ότι η αναδιάρθρωση της Iritecna και η τελική ανταγωνιστική θέση της Fintecna στην αγορά δεν πρόκειται να έχει επιπτώσεις στον ανταγωνισμό που μπορούν να θεωρηθούν ότι αντίκεινται στο κοινό συμφέρον.

5. Αναλογία μεταξύ της ενίσχυσης και της αναδιάρθρωσης

Όπως εξάγεται από τις πληροφορίες που παρείχαν η ιταλική κυβέρνηση και η Iritecna, οι εισφορές κεφαλαίων που πραγματοποιήθηκαν από την IRI κατά την περίοδο 1991-1993 χρησιμοποιήθηκαν για την κάλυψη των ζημιών από το κλείσιμο και την εκκαθάριση επιχειρήσεων καθώς και τη μείωση των περιουσιακών στοιχείων. Επίσης, η κάλυψη των ζημιών εκκαθάρισης της Iritecna όπως εξάγεται από το χρηματοοικονομικό σχέδιο που σχετίζεται με την εκκαθάριση, συνδέεται εξ ορισμού άμεσα με τα μέτρα τερματισμού των δραστηριοτήτων και την αναδιάρθρωση.

Συνεπώς, εκτιμάται ότι η χορηγηθείσα ενίσχυση δεν αποσκοπεί να εφοδιάσει την εταιρεία με πλεόνασμα το οποίο θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί για επιθετικές ενέργειες και δραστηριότητες που θα στρέβλωναν τον ανταγωνισμό και οι οποίες δεν θα είχαν καμία σχέση με τη διαδικασία αναδιάρθρωσης, ούτε αποσκοπούσε να χρηματοδοτήσει νέες επενδύσεις οι οποίες δεν κρίνονται απαραίτητες στο πλαίσιο της αναδιάρθρωσης. Λαμβανομένου υπόψη του επιπέδου των οφειλών που μεταφέρονται στη Fintecna, το μελλοντικό επίπεδο των χρηματοοικονομικών επιβαρύνσεων της εν λόγω εταιρείας δεν πρόκειται να μειωθεί υπερβολικά.

Επίσης, η Επιτροπή παρατηρεί ότι η Fintecna δεν πρόκειται να επωφεληθεί από καμία φορολογική ελάφρυνση που θα σχετίζεται με την κάλυψη των ζημιών από την εξόφληση των οφειλών, που χρηματοδοτείται από την ενίσχυση.

Σημειώνεται ότι ο αποδέκτης της ενίσχυσης θα συμβάλει σημαντικά στη χρηματοδότηση του προγράμματος αναδιάρθρωσης επανεπενδύοντας τα έσοδα που θα προέλθουν από την ιδιωτικοποίηση της Fintecna τα οποία υπολογίζεται ότι θα είναι ισοδύναμα με το ποσό μεταβίβασης που θα καταβάλει η Fintecna στην Iritecna υπό εκκαθάριση. Η εκτίμηση αυτή φαίνεται εύλογη και υπάρχουν αρκετά μεγάλες πιθανότητες να επιβεβαιωθεί. Πρώτον, επειδή η αξία αυτή έχει καθορισθεί από αξιολογήσεις ανεξάρτητων εμπειρογνωμόνων. Δεύτερον, επειδή περισσότερο από το 90 % των εν λόγω εσόδων θα υλοποιηθούν από την πώληση της εταιρείας Autostrade και του 40 % του μερίσματος στην επιχείρηση Aeroporti di Roma. Αμφότερες οι επιχειρήσεις αυτές είναι προσοδοφόρες, εκμεταλλευόμενες την σχετικά «προστατευόμενη» φύση των δραστηριοτήτων τους, καθώς λειτουργούν στο πλαίσιο δικαιωμάτων που εκχωρήθηκαν από το δημόσιο για την παροχή υπηρεσιών προς το κοινό.

Η ανάληψη της υποχρέωσης εκ μέρους των ιταλικών αρχών για την πώληση της Fintecna εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος, θεωρείται ως προϋπόθεση για την έγκριση του προγράμματος αναδιάρθρωσης. Χωρίς την πώληση αυτή και εάν η IRI δεν χρησιμοποιήσει τα έσοδα που θα προέλθουν από αυτή για να μειώσει τις οφειλές της Iritecna προς εκκαθάριση, η συμβολή του καρπωτή της ενίσχυσης στη χρηματοδότηση του προγράμματος θα είναι ανύπαρκτη. Επίσης, η πώληση μέσω ιδιωτικοποίησης διασφαλίζει περισσότερο τη βιωσιμότητα, δηλαδή τις μελλοτικές επιδόσεις σε ένα φυσιολογικό προσοδοφόρο επίπεδο.

Τέλος, η Επιτροπή παρατηρεί ότι η εκτίμηση του τελικού κόστους της εκκαθάρισης που υπολογίζεται σε 3 400 δισεκατομμύρια ιταλικές λίρες, είναι επισφαλής και μπορεί να παρουσιάσει διακυμάνσεις κατά τη διάρκεια της διαδικασίας εκκαθάρισης. Ωστόσο, δεδομένης της σπουδαιότητας της μείωσης του μεριδίου που κατέχει στην αγορά η Iritecna/Fintecna, η Επιτροπή εκτιμά ότι υπέρβαση του προαναφερθέντος ποσού των 3 400 δισεκατομμυρίων λιρών κατά 15 % δεν πρόκειται να επηρεάσει την θετική αξιολόγησή της ως προς το θέμα αυτό.

6. **Παρακολούθηση και υποβολή εκθέσεων**

Η Επιτροπή θα παρακολουθεί την εφαρμογή του προγράμματος αναδιάρθρωσης και εκκαθάρισης. Για αυτό το λόγο, οι ιταλικές αρχές θα πρέπει να υποβάλουν εκθέσεις κατά διαστήματα στις οποίες θα συνοψίζεται η πορεία του προγράμματος αναδιάρθρωσης, εκκαθάρισης και ιδιωτικοποίησης.

Η Επιτροπή θα μπορεί επίσης να παρακολουθεί την εφαρμογή του προγράμματος κατά τη διάρκεια τακτικών συνεδριάσεων με τις ιταλικές αρχές στο πλαίσιο της παρακολούθησης, ως απόρροια της συμφωνίας που συνάφθηκε μεταξύ της ιταλικής κυβέρνησης και της Επιτροπής τον Ιούλιο του 1993,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

1. Η ενίσχυση υπέρ της Iritecna η οποία σχετίζεται με την παρούσα απόφαση, δηλαδή οι εισφορές κεφαλαίων που πραγματοποιήθηκαν κατά τα έτη 1991 έως 1993, συνολικού ύψους 1 090 δισεκατομμυρίων ιταλικών λιρών, καθώς και το αναμενόμενο τελικό κόστος από την εκκαθάριση της Iritecna ύψους 3 400 δισεκατομμυρίων ιταλικών λιρών, όπως επίσης οποιαδήποτε μεταγενέστερη αύξηση του ποσού αυτού που δεν υπερβαίνει το 15 % και η οποία θα προκύψει κατά τη διάρκεια της εφαρμογής στην πράξη του προγράμματος αναδιάρθρωσης, πληροί τις διατάξεις των «κοινοτικών κατευθυντήριων γραμμών όσον αφορά τις κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων» της 27ης Ιουλίου 1994. Συνεπώς, η ενίσχυση εξαιρείται από τις απαγορευτικές διατάξεις του άρθρου 92 παράγραφος 1, του άρθρου 61 παράγραφος 1 της συμφωνίας για τον ΕΟΧ, του άρθρου 92 παράγραφος 3 στοιχείο γ) και του άρθρου 61 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της συμφωνίας για τον ΕΟΧ, θεωρούμενη ως βοήθεια που ευθυγραμμίζεται με την κοινή αγορά, υπό την προϋπόθεση ότι θα εκπληρωθούν οι όροι και οι απαιτήσεις των παραγράφων 2 έως 5 καθώς και του άρθρου 2.

2. Η δικαιούχος επιχείρηση εκτελεί όλα τα μέτρα που περιλαμβάνονται στο πρόγραμμα εκκαθάρισης, αναδιάρθρωσης και ιδιωτικοποίησης του ομίλου Iritecna/Fintecna που έχει υποβληθεί στην Επιτροπή.

3. Η Ιταλία θα τηρήσει όλες τις αναληφθείσες από αυτήν δεσμεύσεις για την ιδιωτικοποίηση της Fintecna ή/και των θυγατρικών της εταιρειών, σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα που έχει υποβληθεί στην Επιτροπή και σύμφωνα με το χρηματοοικονομικό σχέδιο για τη μείωση των οφειλών της IRI που έχει υποβληθεί στην Επιτροπή σύμφωνα με το μηχανισμό παρακολούθησης στο πλαίσιο της συμφωνίας του Ιουλίου 1993 μεταξύ της ιταλικής κυβέρνησης και της Επιτροπής. Η ιδιωτικοποίηση αυτή θα πραγματοποιηθεί, εν πάση περιπτώσει εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος.

4. Τα έσοδα που θα προκύψουν από την πώληση των επιχειρήσεων και των περιουσιακών στοιχείων των ομίλων εταιρειών Iritecna και Fintecna, ακόμη και αν αυτά είναι υψηλότερα από ό,τι προβλέπεται στο σχέδιο που έχει υποβληθεί στην Επιτροπή, θα χρησιμοποιηθούν εξ ολοκλήρου για τη μείωση των οφειλών που προβλέπονται να καλυφθούν από την εγκριθείσα ενίσχυση. Δεν επιτρέπεται να επενδυθούν με στόχο την περαιτέρω ενίσχυση άλλων εταιρειών του ομίλου οι οποίες δεν έχουν ακόμη πωληθεί και αντιμετωπίζουν προβλήματα.

5. Δεν επιτρέπεται η χορήγηση περαιτέρω κρατικής ενίσχυσης για τη ιδιωτικοποίηση. Η ιδιωτικοποίηση πρέπει να πραγματοποιηθεί άνευ όρων και να είναι ανοιχτή σε όλους τους ενδιαφερόμενους.

Άρθρο 2

1. Η Ιταλία παρέχει την πλήρη συνεργασία της στις ακόλουθες ρυθμίσεις σχετικά με την παρακολούθηση της εφαρμογής της παρούσας απόφασης, μέσω:

α) της υποβολής στην Επιτροπή εξαμηνιαίων εκθέσεων, οι οποίες, συγκεκριμένα θα περιλαμβάνουν:

— την πορεία της εκκαθάρισης, μαζί με πρόσφατα στοιχεία σχετικά με την χρηματοοικονομική κατάσταση της Iritecna υπό εκκαθάριση καθώς και επιμέρους πληροφορίες σχετικά με τα περιουσιακά της στοιχεία και τις θυγατρικές της εταιρείες οι οποίες πωλήθηκαν ή διαλύθηκαν,

— την πορεία της αναδιάρθρωσης και ιδιωτικοποίησης της Fintecna ή/και των θυγατρικών της εταιρειών·

β) της έγκαιρης ενημέρωσης της Επιτροπής σχετικά με τα σημαντικότερα στάδια της πορείας της ιδιωτικοποίησης της Fintecna και των θυγατρικών της εταιρειών.

2. Η πρώτη έκθεση θα περιέχει την χρηματοοικονομική κατάσταση της Iritecna προς εκκαθάριση στις 31 Δεκεμβρίου 1994 και θα πρέπει να βρίσκεται στην κατοχή της Επιτροπής το αργότερο στις 30 Ιουλίου 1995. Οι εκθέσεις που θα ακολουθήσουν θα υποβάλλονται ανά εξάμηνο αρχής γενομένης την 31η Δεκεμβρίου 1995 και θα περιέχουν ενημερωμένα στοιχεία της χρηματοοικονομικής κατάστασης του εξαμήνου που έχει προηγηθεί.

Άρθρο 3

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στην Ιταλική Δημοκρατία.

Βρυξέλλες, 7 Ιουνίου 1995.

Για την Επιτροπή

Karel VAN MIERT

Μέλος της Επιτροπής